

ULKOINEN PELASTUSSUUNNITELMA

Niiralan järjestelyratapihat

TOHMAJÄRVI

17.12.2021

Ulkoinen pelastussuunnitelma, Niiralan järjestelyratapihat

Allekirjoitukset

Paikka ja pvm

Joensuussa 28.10.2019

Allekirjoitus

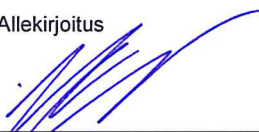

Pelastusjohtaja Markus Viitaniemi

Paikka ja pvm

Joensuussa 28.10.2019

Allekirjoitus

Palopäällikkö Ari-Pekka Luomala

Sisällys

OSA A - KOHTEEN YLEISET TIEDOT	5
1 Suunnitelmatiedot	5
1.1 Suunnitelman kohde ja säädöstausta	5
1.2 Suunnitelman nähtävillä pitäminen ja kuuleminen.....	6
1.3 Hyväksyminen	6
1.4 Turvallisuustiedotteen jakelu.....	6
1.5 Tarkistukset, päivitykset ja muutokset	7
1.6 Harjoitukset.....	7
2 Yleistiedot alueesta tai kohteesta	9
2.1 Osoite ja yhteystiedot	9
2.2 Alueen kuvaus	9
2.3 Alueen läheisyydessä olevat tärkeät toiminnot.....	10
2.4 Henkilömäärät alueella ja sen läheisyydessä.....	10
2.5 Hälytysjärjestelmät ja pelastuslaitoksen toimintaa helpottavat laitteet	11
3 Onnettomuusvaaran kuvaus	12
3.1 Suuronnettomuuden vaaraa aiheuttavat kemikaalit.....	12
3.2 Vaaraa aiheuttavat prosessit ja onnettomuusskenaariot	13
4 Pelastustoiminta	13
4.1 Pelastustoiminta.....	13
4.2 Väestön varoittaminen	14
5 OSA B - ONNETTOMUUSTILANTEEN AIKAISET OHJEET.....	15
5.1 Alueen yleistiedot	15
5.2 Alueen pelastusorganisaatio ja asiantuntijat.....	17
5.3 Alueen henkilöstön hälyttäminen	18
5.4 Alueen pelastus- ja torjuntavälineistö.....	18
6 Onnettomuusskenaarioiden kuvaus.....	19
6.1 Vaaraa aiheuttavat aineet	19
6.2 Vaaraa aiheuttavat prosessit ja onnettomuusskenaariot.....	20
7 Pelastuslaitoksen hälytysohjeet.....	21
8 Toiminnanharjoittajan valmius ja ensitoimenpiteet.....	22
9 Pelastustoimintaan osallistuvat yhteistyötahot.....	24
10 Pelastustoiminnan johtaminen suuronnettomuustilanteissa.....	27
10.1 Yleisesti.....	27
10.2 Pelastustoiminnan johtokeskus	27
10.3 Tilannejohtopaikka.....	27
11 Alueen eristäminen.....	28

12	Suojaväistö	30
13	Tiedottaminen (onnettomuudesta)	30
13.1	Yleiset	30
13.2	Vaaratiedottaminen ja väestöhälyttimien käyttäminen	31
13.3	Onnettomuusilmoitukset	32
14	Onnettomuusuhkiin perustuvat pelastustoiminnan toimintamallit	33
OSA C – SUUNNITELMAN LIITTEET		35
15	Suunnitelman liitteet	35
LIITE 1 – Pelastuslaitoksen toimintavalmius.....		36
LIITE 2 – Evakuoitavien osoitteet ja järjestys välittömän vaaran alueelta		37
LIITE 3 - Kohdekartta		38
LIITE 4 - Vaara-aluekuvat		39

OSA A - KOHTEEN YLEISET TIEDOT

1 Suunnitelmatiedot

1.1 Suunnitelman kohde ja säädöstausta

Niiralan järjestelyratapihojen osoite on Rajantie 751, 82675 NIIRALA. Niiralan järjestelyratapihat sijaitsevat Niiralan raja-aseman välittömässä läheisyydessä.

VR-Yhtymä Oy on laatinut asetuksen 685/2015 (valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta) 14 §:n mukaisen turvallisuusselvityksen ja 17 §:n mukaisen sisäisen pelastussuunnitelman. Ulkoinen pelastussuunnitelma on pelastuslaitoksen laatima suunnitelma pelastuslain (379/2011) 48 §:ssä mainituilla alueilla tapahtuvien suuronnettomuuksien torjumiseksi ja vahinkojen minimoimiseksi. Lisäksi asiasta säädetään sisäministeriön asetuksessa ulkoisista pelastussuunnitelmista (1286/2019). Suunnitelman laatii pelastuslaitos yhteistyössä toiminnanharjoittajan kanssa. Suunnitelman tarkoituksena on varmistaa mahdollisimman tehokkaat pelastustoimet onnettomuustilanteissa.

Ulkoisia pelastussuunnitelmia käsitellään Euroopan unionin neuvoston direktiivissä 96/82/EY (jäljempänä Seveso II-direktiivi), Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2006/21/EY sekä Euroopan neuvoston direktiivissä 89/618/Euratom.

Näiden säädösten perusteella alueen pelastustoimen on laadittava yhteistyössä suuronnettomuuden vaaraa aiheuttavan alueen kanssa ulkoinen pelastussuunnitelma. Sen laatimisessa tulee huomioida alueelta laaditut turvallisuus selvitys, toimintaperiaateasiakirja tai valmiussuunnitelma sekä sisäinen pelastussuunnitelma.

Ulkoinen pelastussuunnitelma on laadittu kolmiosaisena. Suunnitelman A-osa on julkinen osio. A-osa käsittää yleistiedot kohteesta, suuronnettomuusvaarat ja pääpiirteissään pelastustoiminnan toteuttamisen alueella tapahtuvissa suuronnettomuustilanteissa. Suunnitelman B-osio sisältää tuotantolaitoksen ja viranomaisten yhteystietoja sekä toimintaohjeita. Suunnitelman C-osassa ovat suunnitelman liitteet. Suunnitelman B- ja C- osiot ovat luokiteltu salassa pidettäväksi tiedoksi.

Ulkoisen pelastussuunnitelma on pelastuslaitoksen käytännönläheinen toimintaa ohjaava asiakirja, josta löytyvät nopeasti kaikki oleelliset asiat, joilla on valmistauduttu alueen suuronnettomuusvaaraan ja joita tarvitaan pelastustoimintaan.

1.2 Suunnitelman nähtävillä pitäminen ja kuuleminen

Suunnitelmaversio (päivämäärä)	Suunnitelma on pidetty nähtävillä (aika ja paikka)	Kuuleminen (aika ja paikka)
Versio 1. (5.1.2015)	4.2–17.2.2015 Tohmajärven paloasema, pelastuslaitoksen nettisivut	17.2.2015 Tohmajärvi/ Paloasema
Versio 2. (28.10.2019)		
Versio 3. (17.12.2021)		

Ulkoisen pelastussuunnitelma on nähtävillä Pohjois-Karjalan pelastuslaitoksen Internet-sivustoilla sekä Joensuun paloasemalla. Suunnittelun esittelyaika on sovittava etukäteen. www.pkpelastuslaitos.fi

1.3 Hyväksyminen

Päiväys	Hyväksyjän nimi ja virka-asema	Valmistelijan nimi ja virka-asema
10.12.2009	Jorma Parviainen, pelastusjohtaja	Pasi Markkanen, valmiussuunnittelija
28.10.2019	Markus Viitaniemi, pelastusjohtaja	Ari-Pekka Luomala, palopäällikkö

1.4 Turvallisuustiedotteen jakelu

Jakeluajankohta	Jakelualue
20.9.2016	Ratapihan lähialue Värtsilä
11/2021	Tiedote jaettu

Pelastuslaitos on tiedottanut ulkoisesta pelastussuunnitelmasta kaikille henkilöille ja julkisille laitoksille, joihin suuronnettomuus voi vaikuttaa. Tiedottaminen toteutettiin jakamalla turvallisuustiedotteet yhteistyössä toiminnanharjoittajan kanssa 11/2021.

Väestölle tiedottaminen tehdään uudelleen, kun pelastussuunnitelmaan tehdään oleellisia muutoksia, kuitenkin vähintään viiden vuoden välein. Väestön turvallisuuden kannalta keskeiset tiedot ovat saatavilla pelastuslaitoksella ja pelastuslaitoksen internet-sivuilla.

1.5 Tarkistukset, päivitykset ja muutokset

Päiväys	Päivitykseen tehdyt muutokset	Muutosten tekijän nimi ja virka-asema
6.12.2012	Ulkoisen pelastussuunnitelman teko	Jussi Kähkönen, palomestari
13.2.2013	Ulkoisen pelastussuunnitelman päivitys	Seppo Törönen, palopäällikkö
10.9.2014	Ulkoisen pelastussuunnitelman päivitys	Seppo Törönen, palopäällikkö
5.1.2015	Ulkoisen pelastussuunnitelman päivitys	Seppo Törönen, palopäällikkö
3.3.2016	Avi:n arvioinnin johdosta suunnitelman päivitys uuden lainsäädännön mukaiseksi	Seppo Törönen, palopäällikkö
12.12.2017	Päivitys uudelle suunnitelmapohjalle	Pasi Markkanen, vs. valmiuspäällikkö Seppo Törönen, palopäällikkö
12.12.2018	AVI:n arvioinnin johdosta tehdyt muutokset	Pasi Markkanen, vs. valmiuspäällikkö Seppo Törönen, palopäällikkö
21.12.2020	Pelastustoiminnan toimintamallien kortit, ym.	Lauri Hirvonen, palomestari
10.8.2021	AVI:n arvioinnin johdosta tehdyt muutokset	Ville-Petteri Pulkkinen, palopäällikkö
17.12.2021	AVI:n arvioinnin johdosta tehdyt muutokset. Seuraava tarkistus 2024, jolloin suunnitelma tulee olla uudella mallilla.	Ari-Pekka Luomala, palopäällikkö

1.6 Harjoitukset

Vastuuhenkilöt	Harjoitusten järjestämisestä vastaa pelastuslaitoksen ulkoisista pelastussuunnitelmista vastaava henkilö
Harjoitustiheys	Kolmen vuoden välein, 1harjoitus/3vuotta. Seuraava harjoitus 2023.
Harjoitusten tavoitteet	Sovitaan erikseen
Harjoituksen toteuttaminen	Harjoituksien toteuttamisesta vastaa pelastuslaitos yhdessä kohteen edustajien kanssa.
Harjoitusten teema	Harjoitukset teemoitetaan erikseen.

Harjoituksen suunnittelu	Harjoitukset suunnitellaan yhdessä pelastuslaitoksen ja kohteen edustajien kanssa.
Harjoituksen dokumentointi	Harjoituksista laaditaan harjoitussuunnitelma sekä loppuraportti harjoituksen toteutumisesta. Harjoitusten toteutumisesta pidetään erillistä kirjanpitoa. Harjoituksen vastuhenkilöt vastaavat dokumentoinnista.

Päiväys	Harjoituksen onnettomuusskenaario ja toteutustapa	Harjoituksen vastuhenkilö ja virka-asema
8.11.2012	Ihmisen pelastaminen veturista ja ammoniakkivuoto vaunussa	Törönen Seppo, palopäällikkö
24.9.2015	Raideliikenneonnettomuus, vaaralliset aineet, säiliövaunun törmäys josta aiheutui ammoniakkivuoto	Törönen Seppo, palopäällikkö
11.9.2018	CBRNE-tilanne, käytännönharjoitus. Niiralan ratapihan läheisyydessä toimiva henkilöstö harjoitteli Joensuun ratapihalla JOENSUU18-harjoituksen yhteydessä	Ari-Pekka Luomala, palopäällikkö
12.12.2018	Työpöytäkarttahaarjoitus, ammoniakkivuoto vaunusta	Ari-Pekka Luomala, palopäällikkö
11/2020	Nestekaasujunan veturipalo, säiliön räjähdysvaara, räjähdys. Käytännön harjoitus, kohde tutustuminen sekä kevennetty työpöytäkarttahaarjoitus	Seppo Törönen, palopäällikkö Lauri Hirvonen palomestari Ari-Pekka Luomala, palopäällikkö
2023	Riskiarvion perusteella valittava harjoitusskenaario ja toteutustapa	

2 Yleistiedot alueesta tai kohteesta

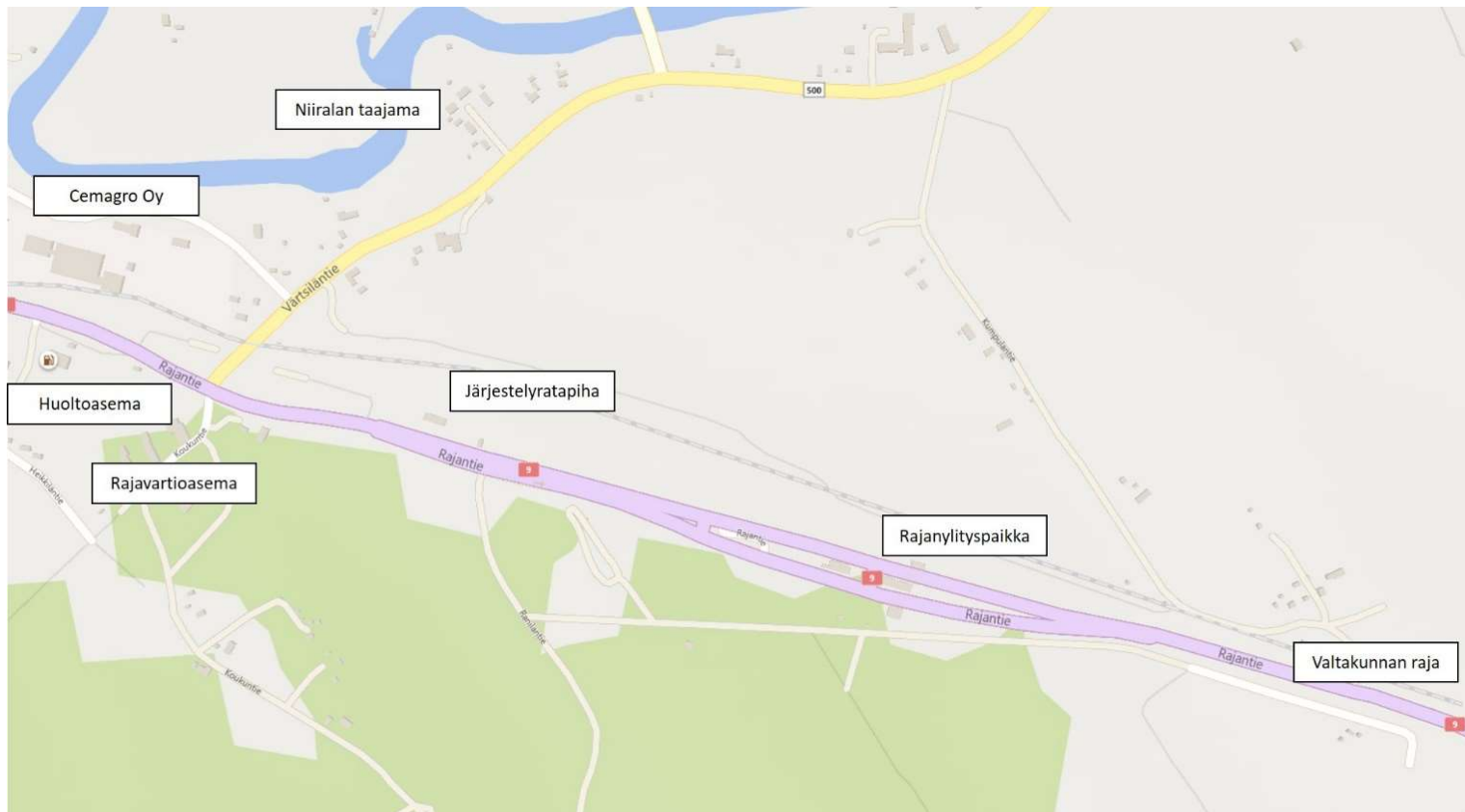
2.1 Osoite ja yhteystiedot

Toiminnanharjoittaja	VR-Yhtymä Oy Vilhonkatu 00100 Helsinki 030710	13
Osoite	Rajantie 751 82675 NIIRALA	

2.2 Alueen kuvaus

Toiminnan kuvaus	<p>Kyseessä järjestelyratapiha. Tehtävänä toteuttaa alueellaan myynti- ja kuljetusprosesseihin kuuluvat asiakaspalvelu-tehtävät ja ratapihalla ja asiakasraiteilla tapahtuvat vaihtotyöt. Niiralan kautta ei kulje matkustaja-liikennettä toistaiseksi.</p> <p>Vuonna 2011 kuljetettiin 5 551 vaunulla VAK: n alaisia aineita 206 644 tn</p>
Yleiskuvaus alueen rakennuksista	<p>Ratapiha sijaitsee itä- länsi – suunnassa Niiralan raja-aseman välittömässä läheisyydessä. Ratapiha sijaitsee Niiralan taajama-alueen alueella ja Jänisjoen eteläpuolella.</p> <p>Alueen rakennukset: Päärakennus (P3), 3 kerrosta, 711 m², 1900 m³ Ulkovarasto (P3), 1-kerroksinen, 62 m², 180 m³. Ratapiha ei ole sähköistetty. Ei sijaitse pohjavesialueella. Pinta soraa ja sepeliä.</p>
Kokoontumispaikat vaaratilanteissa	<p>Kemikaalionnettomuuksissa sisätilat Muissa onnettomuuksissa parkkipaikat</p>

2.3 Alueen läheisyydessä olevat tärkeät toiminnot

Niiralan taajama-alueen asutus (noin 50 henkilöä)

Rajavartioasema (noin 20 henkilöä)

Niiralan rajanylityspaikka (n 150 henkilö/vaihtelee runsaasti, 2300 ajoneuvoa / vuorokausi, 100 ajoneuvoa / tunti)

Cemagro Oy (noin 10 henkilöä)

Huoltoasema/kauppakeskus (n. 10 henkilöä/vaihtelee)

2.4 Henkilömäärät alueella ja sen läheisyydessä

Järjestelyratapihan alueella työskentelee säännöllisesti 8 henkilöä.

Alueen läheisyydessä 300 metrin säteellä voi oleskella enimmillään 400 henkilöä vuorokauden ajasta riippuen.

2.5 Hälytysjärjestelmät ja pelastuslaitoksen toimintaa helpottavat laitteet

Automaattinen paloilmoitin	Ei ole
Automaattinen sammutuslaitteisto	Ei ole
Kaasuhälytinjärjestelmä	Ei ole. Alueella olevia varoitetaan väestöhälyttimellä
Savunpoisto	Ei ole
Palopostiverkosto	Ei ole
Sammutusvesien talteenotto	Pyritään järjestämään tyhjä varastosäilö, johon sammutusvesiä voidaan pumpata.
Hätämaadoitusvälineet	Ei tarvetta. Ei ole sähkörata.

3 Onnettomuusvaaran kuvaus

3.1 Suuronnettomuuden vaaraa aiheuttavat kemikaalit.

Kemikaali olomuoto YK-numero	Vaaraluokitus	Vaara-alue suuren vuodon mukaan
Ammoniakki, vedetön 1005	268	- Välittömän vaaran-alue 0 – 50 m tuulen yläpuolella ja 300m tuulen alapuolella. - Sisälle suojautuminen tuulen alapuolella 600m (TOKEVA T2h)
Propaani 1978	23	- Välittömän vaaran-alue 0 – 50 m tuulen yläpuolella ja 100m tuulen alapuolella. - Sisälle suojautuminen tuulen alapuolella 600m (TOKEVA T2g)
Rikkidioksidi 1079	268	- Välittömän vaaran-alue 0 – 50 m tuulen yläpuolella ja 300m tuulen alapuolella. - Sisälle suojautuminen tuulen alapuolella 600m (TOKEVA T2h)
Orgaaninen syövyttävä neste, emäksinen, N.O.S. 3267	80	- Välittömän vaaran-alue 0 – 50 m, suojautuminen ja eris- täminen 100m tuulen suunta (TO- KEVA T8a)
Natriumkloraaatti 1495	50	- Välittömän vaaran-alue 0 – 50 m, suojautuminen ja eris- täminen 100m tuulen suunta (TO- KEVA T5.1)
Vetyperoksidin vesiliuos 2014	58	- Välittömän vaaran-alue 0 – 50 m, suojautuminen ja eris- täminen 100m tuulen suunta (TO- KEVA T5.1)
Natriumhydroksidiliuos 1824	80	- Välittömän vaaran-alue 0 – 50 m, suojautuminen ja eris- täminen 100m tuulen suunta (TO- KEVA T8a)
Metanoli 1230	336	- Välittömän vaaran-alue 0 – 50 m, suojautuminen ja eris- täminen 100m tuulen suunta (TO- KEVA T3c)

3.2 Vaaraa aiheuttavat prosessit ja onnettomuusskenaariot

Suuronnettomuuteen johtavia tapauksia Niiralan ratapihalla ovat räjähdykset, vuodot ja tulipalot, joiden seuraukset ulottuvat ratapihan ulkopuolelle tai vaikuttavat ratapihan toimijoihin tai omaisuuteen. Suuronnettomuuksien pelastustoiminta edellyttää useiden toimijoiden välistä yhteistoimintaa. Tunnistettuja onnettomuustilanteita vaarallisten aineiden kuljetuksessa, jotka voivat johtaa suuronnettomuuteen, ovat suistuminen, törmäys, neste- tai kaasuvuoto, tulipalo, räjähdys ja BLEVE. Vaara-alue tilanteesta riippuen voi ulottua jopa kilometrin päähän.

4 Pelastustoiminta

4.1 Pelastustoiminta

Suuressa tilanteessa alkuvaiheen resursseilla ei välttämättä saada tilannetta kokonaan hallintaan. Tilanteessa saatetaan joutua alkuvaiheessa keskittymään esimerkiksi alueen eristämiseen ja vahingon hillitsemiseen. Viranomaisten resurssit täydentyvät ajan kuluessa.

Johtaminen toteutetaan pelastuslaitoksen johtamisohjeen mukaisesti, tarvittaessa tilannekohtaisesti soveltaen. Toiminta perustuu pohjimmiltaan normaaleihin pelastustoiminnan toimintamalleihin ja tilanneorganisaatioon.

Niiralan järjestelyratapihalle on laadittu kohdevaste. Kohdevasteet on laadittu sellaisiin riskikohteisiin, joissa on erityisen suuri henkilöriski (hoitolaitokset), suuret omaisuusriskit (teollisuus) tai kohteisiin, joissa käsitellään runsaasti kemikaaleja.

Jokaisessa riskikohteessa käytetään omaa hälytys- ja resurssisuunnitelmaa. Kyseisessä kohteessa tarkastellaan vain niitä vasteita ja tehtäväluokkia, joita kohteessa on mahdollista tapahtua. Näitä ovat esimerkiksi erilaiset pelastustehtävät, rakennuspalot, räjähdykset, sortumat ja vaarallisen aineen onnettomuudet. Mikäli kohteeseen ei ole määritetty jollekin tehtävälajille vastetta (esimerkiksi maastopalo), käytetään hälyttämiseen aluevastetta.

Perusvaste-ehdotuksena on että riskikohteeseen hälytetään;

- pieniin edellä mainittuihin tehtäviin kaksi sammutusautoa, tarvittavat tukiyksiköt (säiliö- ja kemikaalitorjuntayksiköt) ja päivystävä palomestari

- keskiuuriin tehtäviin hälytetään neljä sammutusautoa, tarvittavat tukiyksiköt (säiliö- ja kemikaalitorjuntayksiköt) sekä päivystävä palomestari ja tehtävät menevät tiedoksi päivystävälle päällikölle
- suuriin tehtäviin hälytetään 9 sammutusautoa, tarvittavat tukiyksiköt (säiliö- ja kemikaalitorjuntayksiköt), päivystävä palomestari ja päivystävä päällikkö

4.2 Väestön varoittaminen

Alueen läheisyydessä on väestöhälyttimiä. Väestöä varoitetaan tarvittaessa yleisellä vaaramerkillä. Jos yleistä vaaramerkkiä käytetään, tulee aina tehdä myös vaaratiedote. Vaaratiedote voidaan tehdä myös ilman yleisen vaaramerkin käyttämistä (lievemmat tilanteet).

Esimerkki vaaratiedotteen sisällöstä:

VAARATIEDOTE: Tohmajärvi, Niirala ja Värtsilä 6.5.2021 kello 08.00. Terveydelle vaarallista kaasua ilmassa. Kaasuvuoto ratapihalla. Alueen ihmisiä kehoitetaan pysymään sisätiloissa ja sulkemaan ilmanvaihto, sekä odottamaan tiedotetta vaaratilanteen päättymisestä. Pohjois-Karjalan pelastuslaitos.

Ratapihahenkilöstöä varoitetaan tarvittaessa sisäisillä viestiyhteyksillä ja veturien viheltimillä. Yleinen vaaramerkki yhtenä mahdollisuutena.

Pelastuslaitoksen toimesta viestitään tarvittaessa käytettävän yleisen vaaramerkin ja vaaratiedotteen lisäksi myös mediatiedotteilla, sekä Twitter ja Facebook julkaisuilla.

Viesti esimerkiksi:

Tohmajärvellä Niiralan ratapihan suunnalla on onnettomuustilanne. Alueelle ei saa tulla lisää ihmisiä kävellen, pyörällä, autolla, eikä joukkoliikenteellä tilanteesta aiheutuvan vaaran vuoksi. Niiralan ja Värtsilän alueella olevat ihmiset hakeutukaa sisätiloihin tai poistukaa alueelta pois päin ratapihasta. Alueella sisätiloissa olevat ihmiset pysykää sisällä ja seuratkaa paikallisuutisia (odottakaa lisäohjeita).